

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 30/03-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. februára 2003 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. J. S., bytom B., vo veci porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky postupom a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 3 T 14/01 z 29. októbra 2002 o uložení poriadkovej pokuty, ako aj postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 To 55/02 z 18. decembra 2002 v konaní o jeho sťažnosti proti tomuto uzneseniu a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. J. S. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 5. februára 2003 doručené podanie JUDr. J. S. (ďalej len „sťažovateľ“), bytom B., označené ako „Sťažnosť na porušenie základných práv a slobôd fyzickej osoby... na právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva – čl. 46 ods. 1 Ústavy SR... obvineného, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám

alebo prostredníctvom obhajcu – čl. 50 ods. 3 Ústavy SR“ s prílohami. Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že sťažovateľ bol obhajcom zvoleným Š. K. v trestnej veci vedenej proti nemu na Krajskom súde v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 3 T 14/01. Krajský súd v tejto veci nariadil pojednávanie na 29. október 2002 a keďže sťažovateľ sa podľa jeho názoru na toto pojednávanie nedostavil bez ospravedlnenia „a ani nepredložil doklad o tom, že je práceneschopný a ani iným spôsobom nevyvinul tunajšiemu súdu úsilie, aby mu oznámil, že sa pojednávania dňa 29. 10. 2002 nezúčastní“, uložil mu poriadkovú pokutu 10 000 Sk podľa § 66 ods. 1 zákona č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (trestný poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). O včas podanej sťažnosti sťažovateľa proti tomuto uzneseniu rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na svojom neverejnom zasadnutí 18. decembra 2002 (4 To 55/02) tak, že ju zamietol ako nedôvodnú podľa § 148 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Sťažovateľ na základe skutočností uvedených vo svojej sťažnosti tvrdí, že takýmto postupom krajského súdu a najvyššieho súdu došlo k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), a to konkrétne:

„právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva – čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ktoré porušenie spočíva v tom, že Krajský súd Banská Bystrica a napokon aj Najvyšší súd SR nepostupovali pri rozhodovaní o uložení pokuty podľa ust. § 66 ods. 1 Tr. por. zákonom ustanoveným postupom, pretože neaplikovali pri rozhodovaní vo veci procesno-právne ustanovenie § 198 ods. 1 Tr. por.,

na právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu v zmysle ust. § 198 ods. 1 Tr. por.“

Na základe uvedeného sťažovateľ požiadal, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol takto:

„Uznesením Krajského súdu Banská Bystrica o uložení pokuty 10.000,- Sk sp. zn. 3 T 14/01 zo dňa 29. 10. 2002 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu SR č. k. 4 To 55/02 z 18. 12. 2002 boli porušené základné práva sťažovateľa – právo na domáhanie sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva – čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, právo obhajcu obvineného,

aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu – čl. 50 ods. 3 Ústavy SR

Podľa § 56 ods. 2 z. č. 38/1993 Z. z. v platnom znení zrušuje sa uznesenie Krajského súdu Banská Bystrica o uložení pokuty 10.000,- Sk sp. zn. 3 T 14/01 zo dňa 29. 10. 2002 a uznesenie Najvyššieho súdu SR č. k. 4 To 55/02 z 18. 12. 2002.“

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy s účinnosťou od 1. januára 2002 oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ktorými namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd upravených buď v ústave, alebo v medzinárodnej zmluve o ľudských právach, ak o ich ochrane nerozhoduje iný súd. Podmienky konania ústavného súdu o sťažnostiach, ako aj ich zákonom predpísané náležitosti sú upravené v zákone Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pričom nesplnenie niektorej z nich má za následok odmietnutie sťažnosti už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd preto predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 citovaného zákona.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti predovšetkým skúmal, či nejde o zjavne neopodstatnenú sťažnosť, t. j. či fakty prípadu vôbec zakladajú možnosť porušenia základných práv označených sťažovateľom.

Pri skúmaní, či je sťažnosť sťažovateľa opodstatnená, ústavný súd bral do úvahy svoju judikatúru, ktorá vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy uvádza: „Obsahom základného práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť“ (II. ÚS 88/01), v dôsledku čoho: „K odopretiu súdnej ochrany preto nedochádza, ak osobe bolo umožnené domáhať sa zákonom stanoveným postupom svojho práva na prvostupňovom súde,

odvolacom súde a napokon na dovolacom súde za predpokladu, že tieto súdy vo veci riadne konali a rozhodli“ (I. ÚS 62/97). Z okolností prípadu bolo ústavnému súdu zrejmé, že sťažovateľovi ako advokátovi obžalovaného bola súdom uložená poriadková pokuta podľa § 66 ods. 1 Trestného poriadku, v dôsledku čoho uplatnil svoje právo na súdnu ochranu (svojho práva majetkovej povahy) podľa čl. 46 ods. 1 ústavy podaním sťažnosti proti uzneseniu o jej uložení. Odvolaciemu súdu tým vznikla povinnosť o jeho sťažnosti konať a rozhodnúť. To sa v danom prípade aj stalo, hoci najvyšší súd sťažnosti sťažovateľa nevyhoviel.

Ústavný súd pre úplnosť uvádza, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy „neznačí právo na úspech v konaní“ (II. ÚS 4/94). Keďže pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy na súdnu ochranu (v súvislosti so zásahom do jeho práva majetkovej povahy) ústavný súd zistil, že sťažovateľ sa zákonom ustanoveným postupom domáhal svojho práva na odvolacom súde, ktorý o jeho sťažnosti konal a aj rozhodol, a keďže neúspech v konaní pred súdom nie je dôvodom na konanie ústavného súdu, bolo potrebné jeho sťažnosť v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú už pri jej predbežnom prerokovaní.

Keďže ústavný súd nie je odvolacou alebo dovolacou inštanciou v rámci všeobecného súdnictva (I. ÚS 138/93, I. ÚS 36/96), nie je ani oprávnený preskúmať postupy a úvahy všeobecného súdu, na základe ktorých rozhodol vo veci (ako to sťažovateľ požadoval vo vzťahu k údajnému nesprávnemu výkladu § 198 ods. 1 Trestného poriadku krajským súdom). Tento postup krajského súdu preskúmal najvyšší súd v odvolacom konaní [§ 147 ods. 1 písm. a) a b) Trestného poriadku]. V konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je ale oprávnený skúmať, či v konaní pred súdmi nedošlo k porušeniu niektorého zo základných práv alebo slobôd sťažovateľa upravených buď v ústave, alebo v medzinárodnej zmluve o ochrane ľudských práv, pokiaľ o ich ochrane nerozhoduje iný súd. Ústavný súd preto zoberal do úvahy, že sťažovateľ vo svojej sťažnosti namietal aj porušenie základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy, ktorého sa mali dopustiť označené súdy v konaní a rozhodovaní o poriadkovej pokute.

Ústavný súd už judikoval, že základné právo podľa čl. 50 ods. 3 ústavy je „právom obvineného v trestnom konaní“ (I. ÚS 22/94), ktorý je tiež oprávnený namietať jeho porušenie pred ústavným súdom. V konaní pred krajským súdom, ako aj pred najvyšším súdom o poriadkovej pokute sťažovateľ nemal postavenie obvineného (§ 12 ods. 8 a 9 Trestného poriadku), a preto nebolo dôvodné namietať pred ústavným súdom porušenie jeho základného práva podľa čl. 50 ods. 3 ústavy. Namietať porušenie tohto práva v konaní sp. zn. 3 T 14/01 bol oprávnený obžalovaný Š. K., ktorému je sťažovateľ právnym zástupcom. Tento sa však so sťažnosťou namietajúcou jeho porušenie na ústavný súd neobrátil.

Pretože z uvedených dôvodov ústavný súd nemohol sťažnosť sťažovateľa považovať za dôvodnú, bolo ju potrebné odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre zjavnú neopodstatnenosť už pri jej predbežnom prerokovaní.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. februára 2003